

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญครั้งนี้ ผู้รายงานได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1. แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 – 2564
 2. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และที่ปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556
 3. นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการของหน่วยงานต้นสังกัด
 4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการโดยใช้ CIPP Model
 5. แนวคิดการบริหารเชิงคุณภาพ PDCA
 6. แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 7. บริบทศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ
 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 9. กรอบแนวคิดการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ
 10. กรอบแนวคิดการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ
- โดยมีรายละเอียดแต่ละเรื่องดังนี้

1. แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 – 2564

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556 นับเป็นนวัตกรรมทางกฎหมายด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยมีสาระทั้งในด้านการกำหนดมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างกลไกเพื่อการคุ้มครองคนพิการในเชิงนโยบายไว้ในกฎหมาย เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิและโอกาสการคุ้มครองจากรัฐ โดยให้คนพิการได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากบริการต่าง ๆ จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งในด้านฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยกระบวนการทางการแพทย์ การศึกษา การอาชีพ การคุ้มครอง เพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การเข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม ข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร โทรคมนาคม บริการล่ามภาษามือ สิทธิในการเข้าไปใช้ ในบริการสาธารณะ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป การจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ การบริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และสิทธิในการได้รับการลดหย่อนภาษีสำหรับคนพิการ และผู้ดูแลคนพิการ เป็นต้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคนพิการมี 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มาตรา 10 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน

ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีและรัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือเมื่อพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สำหรับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 กำหนดสิทธิทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สามารถเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น รวมถึงได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน และประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 – 2564 ประกอบด้วย นโยบาย 5 ข้อ ภายใต้ความร่วมมือของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง (Empowerment) ประกอบด้วย

1) เสริมพลังและพัฒนา ศักยภาพคนพิการในทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ รวมถึงบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล

2) เสริมพลังและพัฒนาศักยภาพสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ เพื่อให้เข้าถึงโอกาสอันเท่าเทียมในการพัฒนาสังคมกระแสหลัก

3) เสริมพลังและพัฒนาศักยภาพผู้นำคนพิการและแกนนำ เครือข่ายให้สามารถส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

4) พัฒนาศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการ ผู้ดูแลคนพิการครอบครัว และเครือข่ายในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

5) สนับสนุน การรวมกลุ่ม การจัดตั้งการสร้างเสริมความเข้มแข็ง และธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการขององค์กรด้านคนพิการในทุกระดับ

6) เสริมพลังให้องค์กรด้านคนพิการทุกระดับสามารถส่งเสริมคุ้มครองสิทธิคนพิการอย่างมีคุณภาพและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการนโยบายสาธารณะด้านคนพิการและที่เกี่ยวข้อง

7) สนับสนุนทรัพยากร องค์ความรู้และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพแก่องค์กรด้านคนพิการในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ จัดการเลือกปฏิบัติเพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง (Quality Management) ประกอบด้วย

- 1) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่คนพิการ
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพระบบการดูแลสุขภาพคนพิการ การรักษาพยาบาลป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพ อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ ทั้งในระบบและนอกระบบทุกระดับการศึกษา รวมทั้งการเรียนรวม โรงเรียนเฉพาะความพิการ การศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ของภาครัฐและเอกชน เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางการศึกษา
- 4) เพิ่มประสิทธิภาพระบบคุ้มครองทางสังคม ระบบสนับสนุนทางสังคม ระบบสวัสดิการ การจัดการบริการสังคม และความช่วยเหลืออื่นตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคลแก่คนพิการในทุกช่วงวัย
- 5) เพิ่มประสิทธิภาพของระบบและกลไกทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพของคนพิการให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีงานทำ และมีรายได้มากขึ้น
- 6) จัดระบบสนับสนุนการท่องเที่ยว กีฬา นันทนาการ วัฒนธรรมและบันเทิง สำหรับคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 7) พัฒนากฎหมาย นโยบายยุทธศาสตร์ ตลอดจนกลไกการดำเนินงานด้านคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ รวมถึงข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตามอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องยุทธศาสตร์อื่นซ้อน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กรอบการดำเนินงานเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและพันธกรณีระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 8) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ บ้านพิทักษ์สิทธิคนพิการให้สามารถจัดบริการคนพิการในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 9) เพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงระบบข้อมูลด้านคนพิการของประเทศไทยให้สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการจัดบริการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 10) พัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติ การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและการฟื้นฟู หลังจากการเกิดภัยพิบัติสำหรับคนพิการ รวมถึงการจัดระบบการประกันภัยสำหรับคนพิการที่เท่าเทียม
- 11) ส่งเสริมและสนับสนุนให้การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ มีการผนวกรวมประเด็นเรื่องความพิการไว้ด้วย เพื่อให้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ และนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการจัดบริการให้คนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 12) พัฒนาบุคลากรของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีสมรรถนะและองค์ความรู้ ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ
- 13) ยกระดับ การบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน เพื่อให้คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ องค์กรด้านคนพิการได้เข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้จริงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

14) พัฒนาระบบการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิ และจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ ครอบครัวคนพิการในทุกรูปแบบ รวมถึงเร่งรัดการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ (Understanding) ประกอบด้วย

1) สนับสนุนและพัฒนาองค์ความรู้ และงานวิจัยนวัตกรรมเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

2) เสริมสร้างความเข้าใจแก่ผู้บริหารนโยบายในทุกระดับเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีด้านคนพิการ

3) สื่อสารสังคมสร้างการรับรู้และความเข้าใจผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อทางเลือก ให้คนในสังคม มีความรู้ ความเข้าใจเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ

4) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้จัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อคนพิการ รวมถึงให้เกิดความรู้และความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านคนพิการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ยุทธศาสตร์อินชอน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และพันธกรณีระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5) สร้างโอกาส สนับสนุนให้มีคนพิการต้นแบบ และเปิดพื้นที่ให้คนพิการได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มความสามารถในทุกรูปแบบในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม

6) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีช่องทางของสื่อทางเลือกเพื่อผลิตและเผยแพร่เนื้อหาสาระด้านคนพิการในทุกมิติ

7) ผลักดันการบรรจุประเด็นเรื่องคนพิการเข้าในหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ : Accessibility ประกอบด้วย

1) เร่งรัด สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จัดสภาพแวดล้อมการเดินทางและบริการสาธารณะที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม รวมถึงผลักดันให้มีการออกกฎหมายว่าด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

2) เร่งรัดดำเนินการจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกของสภาพแวดล้อมและมาตรฐานการให้บริการ เกณฑ์การประเมินคุณภาพ และมีการตรวจสอบติดตามการจัดสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

3) เร่งรัดดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง ดำเนินการจัดทำและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการและทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

4) พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งสาธารณะทุกรูปแบบ ให้เอื้อต่อการดำรงชีวิตของคนพิการและทุกคนในสังคม

5) เร่งรัดการจัดทำบัญชีแห่งชาติด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการจัดบริการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคลสำหรับคนพิการ รวมถึงพัฒนาระบบการประเมินความต้องการที่จำเป็นและประสิทธิภาพของการใช้งาน

6) ผลักดันให้มีการออกแบบเพื่อทุกคน การพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก การช่วยเหลือที่สมเหตุสมผลในบริการข้อมูลข่าวสารโทรคมนาคม ดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสาธารณะเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น

7) ผลักดันให้มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมสาธารณะ และบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน : Linkage ประกอบด้วย

1) บูรณาการเครือข่ายด้านคนพิการและสร้างการมีส่วนร่วมทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคมและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบกลไกประชารัฐ และรูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเชื่อมโยงการให้บริการ ด้านคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการบูรณาการประเด็นด้านคนพิการเข้ากับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี นโยบายโครงการแผนงานและงบประมาณแบบบูรณาการ ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

3) สร้างความเข้มแข็งและพลังในการขับเคลื่อนเครือข่ายการดำเนินงานด้านคนพิการ และประเภทความพิการ รวมถึงเครือข่ายประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินงานด้านคนพิการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

4) สนับสนุนให้เกิดวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อคนพิการ และประชารัฐเพื่อสังคมด้านคนพิการ และส่งเสริมให้มีการบูรณาการความรู้ร่วมมือ กับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และองค์กรด้านคนพิการพึ่งตนเองได้

5) บูรณาการและพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายการดำเนินงานด้านคนพิการ ในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2560)

สรุปได้ว่า ภาพรวมของยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการจะมุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาเป็นกลไกในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ กำหนดสิทธิทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยมีการร่วมมือกันระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และที่ปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา
สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 ได้ให้ความหมายของคนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัด
ในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่อง
ทางการเห็น การได้ยินการเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้
หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษ
ทางการศึกษา ที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรม
ในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์
ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด โดยหมวดที่ 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา
มาตรา 5 ได้กำหนดสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ ดังนี้

- 1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต
พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
- 2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึง
ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น
- 3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร
กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ
ของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา 8 ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผน
การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศ
กระทรวงให้สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษา
สำหรับคนพิการทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม
การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพ
ในการดำรงชีวิตอิสระการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด
ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการ
เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการ
สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่ รับคนพิการ
เข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ
กำหนด สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
ตามกฎหมาย ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและประสาน
ความร่วมมือจากชุมชนหรือนักวิชาชีพเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับ หรือบริการ
ทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษา
สำหรับคนพิการ, 2551)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ สถานศึกษาต้องจัดหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

3. นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการของหน่วยงานต้นสังกัด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 37 วรรค 2 บัญญัติไว้ว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่อง ถิ่นกำเนิดเชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาพิการเข้าศึกษาทุกระดับและทุกสังกัด ตามความรู้ ความสามารถของนักเรียนแต่ละคนและมีนโยบายให้นักเรียน นักศึกษาพิการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ให้โอกาสคนพิการได้เรียนทั้งด้านภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ในหลักสูตรสายสามัญ และให้ฝึกวิชาชีพเพื่อให้คนพิการสามารถพัฒนาตนเองให้เพียงพอที่จะพึ่งตนเองได้ ซึ่งการศึกษานั้นต้องจัดให้คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน โดยขยายการบริการการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบโรงเรียน เน้นการเรียนรวมและการจัดให้สอดคล้องกับประเภท และระดับของความพิการ รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้เอกชน และองค์กรเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทุกระดับทุกระบบและทุกรูปแบบ โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรให้เท่าเทียมกับการจัดการศึกษาของรัฐ โดยกระทรวงศึกษาธิการแบ่งโครงสร้างการบริหารออกเป็น 5 องค์กรหลัก คือ 1) หน่วยงานในสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและ 5) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ครอบคลุมจำนวนคนพิการทั้ง 9 ประเภทความพิการ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

วารุณี จิรัญเวทย์ (2555) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่า การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเป็นการรวมพลังระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร ชุมชน องค์กรคนพิการ ผู้ปกครองคนพิการ และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทุกระบบและครบวงจร จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมพัฒนาระบบ การทำงานร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ด้านการบริการ ให้ผู้พิการได้เรียนตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ โดยเน้นให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ให้โอกาสเด็กพิการ ได้เรียนทั้งด้านภาษา

วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ในหลักสูตรสายสามัญและให้ฝึกวิชาชีพเพิ่มเติมไปด้วย เพื่อให้คนพิการสามารถพัฒนาตนเองให้เพียงพอที่จะพึ่งตนเองได้

2) ด้านโอกาสทางการศึกษา ให้ผู้พิการมีโอกาสได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเด็กปกติ และให้คนพิการหญิงและชายมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา

3) ด้านการจัดการศึกษา ต้องจัดให้คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน โดยขยายบริการทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เน้นการร่วมและการจัดให้สอดคล้องกับประเภทและระดับของความพิการ

4) ด้านการรับนักเรียน ปรับ กฎ ระเบียบให้เอื้อต่อการรับเด็กพิการทุกคน และให้รับตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกพบความพิการ โดยรัฐควรเพิ่มบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มให้ทั่วถึงทั้งในเขตเมืองและชนบท ต้องทำทะเบียนเพื่อรับรองความพิการที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษาของคนพิการ

5) ด้านหลักสูตร ต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับประเภทและระดับของผู้พิการ โดยให้เด็กเป็นหลักในกระบวนการเรียนรู้ เรียนด้วยตนเองจากการฝึกปฏิบัติ ให้เด็กพิการทุกประเภทสามารถสื่อความหมายและปรับพฤติกรรมให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

6) ด้านบริหารการศึกษา ให้มีคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ เป็นหน่วยประสานงานกลาง และกำกับการบริหารโดยประสานกับกรมและจังหวัด และระดมความร่วมมือจากสถานศึกษา และสถานพยาบาลร่วมกันจัดและต้องสำรวจจำนวนผู้พิการให้ตรงความเป็นจริง รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจถึงบริการทางการศึกษา และฝึกอบรมพ่อแม่ให้รู้จักดูแลลูกพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ

7) ด้านทรัพยากร ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและวิชาการแก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อคนพิการ และให้ภาคเอกชน ชุมชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานมีคุณภาพ ทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ โดยจะพิจารณาให้หน่วยงานการศึกษาเพื่อคนพิการ ซึ่งอาจพัฒนาไปเป็นองค์กรมหาชนในอนาคต หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ

8) ด้านบุคลากร ให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงการผลิตครูการศึกษาพิเศษให้พอเพียง และมีคุณภาพให้มีรายวิชาการศึกษาพิเศษในหลักสูตรการฝึกหัดครู นอกจากนี้ พัฒนาครูประจำการให้มีเทคนิคการสอนที่ทันสมัย ตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

9) ด้านการประเมินคุณภาพ จัดให้มีเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสำหรับการศึกษาเพื่อคนพิการโดยเฉพาะ และมีระบบประเมินคุณภาพผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการร่วมประเมิน ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรคนพิการ และผู้ปกครอง

10) ด้านการส่งเสริมเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชน และองค์กรเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทุกระดับ ทุกระบบ และทุกรูปแบบ โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากร ให้เท่าเทียมกับการจัดการศึกษาของรัฐ

สรุปได้ว่า สิทธิทางการศึกษาของเด็กพิการต้องได้เรียนตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ โดยเน้นให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ผู้พิการมีโอกาสได้รับการศึกษาทัดเทียม

กับเด็กปกติ ต้องจัดให้คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน โดยขยายการบริการทั้งในระบบ และนอกระบบโรงเรียน ต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้สอดคล้อง กับประเภทและระดับของผู้พิการ

4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการโดยใช้ CIPP Model

โครงการมีความสำคัญและเกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน จึงมีการประเมินโครงการมากกว่า การประเมินสื่ออื่น ๆ ทั้งประเมินตามความรับผิดชอบของบุคคล หรือหน่วยงานเพื่อให้ทราบผล การดำเนินงานและนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อให้เข้าใจจึงจะกล่าวถึง ความหมายของการประเมิน โครงการความสำคัญของการประเมินโครงการ กระบวนการประเมินโครงการ รูปแบบของการประเมิน โครงการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ความหมายและความสำคัญของการประเมินโครงการ มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2550) ให้ความหมายเกี่ยวกับการประเมินโครงการว่า การประเมินโครงการ คือ กระบวนการตรวจสอบประสิทธิภาพของโครงการซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ

มยุรี อนุมานราชชน (2551) ให้ความหมายเกี่ยวกับการประเมินโครงการว่า การประเมินโครงการ เป็นการออกแบบการวิจัยประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ผลสรุป การวิจัยที่มีความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นมากที่สุด สถานการณ์หนึ่ง ๆ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2551) ให้ความหมายว่า การประเมิน คือ การหาแนวทางตัดสินใจ การค้นหาสิ่งที่โครงการได้ดำเนินการไปแล้วสิ่งใดที่ควรดำเนินการต่อไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และศึกษาว่าระหว่างดำเนินการนั้นมีปัญหาใดบ้างที่ควรปรับปรุงเพื่อบรรลุเป้าหมายของโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2552) กล่าวว่า การประเมินเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้า ของโครงการหรือแผนงานตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้นว่ามีมากน้อย เพียงใด การประเมินผลเป็นกระบวนการบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการ/แผนงาน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555) กล่าวว่า การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการเชิงระบบ เพื่อการตรวจสอบ หรือชี้บ่งถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูล สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

อเนก พ. อนุกุลบุตร (2556) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การตัดสินใจคุณค่า โครงการโดยใช้ข้อมูลและเกณฑ์ต่าง ๆ

อนันต์ นามทองตัน (2557) ให้ความหมายว่า การประเมินโครงการ คือ กระบวนการ รวบรวมข้อมูลจากกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานโครงการ โดยมีวิธีดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีระเบียบวิธี ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อนำผลการปฏิบัติกิจกรรมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด เพื่อใช้ในการตัดสินใจ จัดทำ ระวัง ยุบเลิก พัฒนาโครงการและให้ได้ทราบว่าโครงการดังกล่าวนี้มีจุดเด่น จุดด้อยสมควรปรับปรุงแก้ไข ให้ดีขึ้นอย่างไรหรือไม่ควรทำโครงการนั้นอีกต่อไป

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการหรือการใช้วิธีการทางวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการอย่างมีรูปแบบและเป็นระบบ เพื่อให้ผู้บริหารโครงการนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ ประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพเพียงใด ควรดำเนินการต่อไปอย่างไรถึงจะบรรลุเป้าหมายมากที่สุดหรือปรับปรุงอย่างไร

4.2 ความสำคัญของการประเมินโครงการมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

สุวิมล ติรกานันท์ (2550) ได้กล่าวว่า การประเมินโครงการมีลักษณะที่สำคัญ คือ มีการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการในทุกรูปแบบ และทุกขั้นตอน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ มีการใช้ข้อมูลนั้นเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และสารสนเทศที่ได้จากข้อมูลสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินโครงการว่า การประเมินโครงการมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารโครงการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1) ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่นำไปใช้ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการกำหนดโครงการการตรวจสอบความพร้อมทางทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการ

2) ช่วยให้ทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรคของโครงการที่นำไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนินโครงการ ให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ

3) ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ ที่นำมาใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินการในช่วงต่อไปยกเลิกหรือขยายการดำเนินโครงการต่อไปอีก

พิสนุ พองศรี (2551) ได้สรุปความสำคัญของการประเมินโครงการว่า การประเมินโครงการช่วยให้กระบวนการตัดสินใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการดำเนินโครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้

1) ช่วยให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ สารสนเทศที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกิจกรรม และวิธีปฏิบัติอื่น ๆ องค์ประกอบต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่เหลือหรือการดำเนินการในรุ่นต่อไป

2) ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องกับโครงการตัดสินใจได้ทันที่ภายใต้ฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบคลุม เป็นการเพิ่มศักยภาพของโครงการและลดความสูญเสียสิ้นเปลืองทรัพยากรต่าง ๆ

3) ช่วยเพิ่มความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ และเป็นการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ตามหลักการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผลการประเมินพบว่ามีความสำเร็จ หรือมีแนวโน้มว่าจะสำเร็จ

4) ช่วยแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการดำเนินโครงการของผู้รับผิดชอบทุกฝ่าย สามารถตรวจสอบการดำเนินโครงการได้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน เป็นการสนองตอบหลักการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาลได้

สมคิด พรหมจ้อย (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินโครงการว่าการประเมินโครงการมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนและบริหารโครงการพอสรุปได้ ดังนี้

1) ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานและโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2) ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

3) ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ

4) ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินงานโครงการต่อไป

5) ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานโครงการว่าเป็นอย่างไร คຸ້ມกับการลงทุนหรือไม่

6) เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานโครงการ เพราะการดำเนินโครงการด้วยตนเอง จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำราญ มีแจ้จ้ง (2558) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1) ช่วยชี้ให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานนั้นเหมาะสมและเป็นไปได้เพียงใด

2) ทำให้ทราบว่าการทำงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

3) กระตุ้นให้มีการเร่งรัดปรับปรุงการดำเนินงาน เมื่อพบข้อบกพร่องของการดำเนินงาน

4) ช่วยให้เห็นข้อบกพร่องในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน

5) ช่วยควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ลดความสูญเปล่าในการใช้ทรัพยากร

6) ช่วยให้ข้อสนเทศแก่ผู้บริหารในด้านการดำเนินงาน จะได้นำไปพิจารณาวินิจฉัย และตัดสินใจสั่งการได้ถูกต้อง

7) ใช้เป็นแนวทางในการนำการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมในครั้งต่อไป

อนันต์ นามทองตัน (2557) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินโครงการ ดังนี้

1) ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2) ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน และโครงการตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ

3) ช่วยให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยในการดำเนินงานและพัฒนาโครงการ

4) ช่วยให้ได้ข้อมูลในการให้คำปรึกษา กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานโครงการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร คຸ້ມคຳกັບการลงทุนหรือไม่

5) ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานโครงการได้รับทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาโครงการร่วมกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการมีความสำคัญมาก ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินโครงการความก้าวหน้าปัญหาอุปสรรคความสำเร็จของโครงการเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.3 กระบวนการประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model

รูปแบบการประเมิน CIPP เป็นการประเมินผลโดยพิจารณาข้อมูลอย่างมีเหตุผล และเป็นระบบที่มีความต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจ โดยรูปแบบการประเมินแบบ CIPP นั้น เป็นส่วนปรับขยายมาจากรูปแบบการประเมิน CIPP ประกอบด้วย การประเมินบริบท (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ซึ่งถูกพัฒนานำเสนอขึ้นโดยมีพื้นฐานจากการจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์จากการกระทำประเมินโครงการทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี 1960 ของแดเนียล สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) โดยมีความต้องการ ที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดหรือข้อจำกัดของรูปแบบการประเมินแบบดั้งเดิม และเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาอย่างรอบด้านหลายแง่มุมมากขึ้นโดยรายละเอียดกระบวนการที่จะนำมาประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C) คือ การประเมินเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยเน้นการมีส่วนร่วม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายต้นสังกัด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษาโดยสอบถามจาก คณะกรรมการดำเนินงาน ครูผู้สอนและผู้ปกครอง

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) คือ การประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมเพียงพอของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยสอบถามจาก คณะกรรมการดำเนินงาน ครูผู้สอนและผู้ปกครอง

3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) คือ การประเมินเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานโครงการ

3 แผนงาน 12 กิจกรรม ของโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ ได้แก่ แผนงานที่ 1 การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ประกอบด้วย 7 กิจกรรม คือ การรวบรวมข้อมูล การคัดกรองประเภทความพิการ การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การให้บริการด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม /แบบ On-site, On-hand การประเมินความก้าวหน้า และการนิเทศติดตาม ประเมินผล/การส่งต่อ แผนงานที่ 2 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมทักษะชีวิตป้องกันโรคโควิด-19 กิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพ และกิจกรรมทักษะช่วยเหลือตนเอง แผนงานดำเนินงานที่ 3 เครือข่ายการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการโดยครอบครัวและชุมชน และกิจกรรมเครือข่ายอาสาพัฒนาเด็กพิการ

แนวทางการประเมินกระบวนการ ผู้รายงานได้ประเมินตามวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA ตามแนวคิดของเดมมิง (Deming Cycle: PDCA) นำมาปรับใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อให้การประเมินด้านกระบวนการมีความสมบูรณ์ที่สุด ที่มีนักการศึกษาได้อธิบายเพิ่มเติม ดังนี้
 สุมณ อมรวิวัฒน์ และคณะ (2554) ได้กล่าวว่า แนวคิดของวงจรเดมมิง (Deming Cycle: PDCA) Walter Shewhart เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรกในปี ค.ศ. 1939 และ Edward Deming เป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี ค.ศ. 1950 จนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในชื่อ วงจรเดมมิง (Deming Cycle) หรือ ระบบวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle: Q.C.C) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการปรับปรุงการทำงานในแต่ละรอบของ Q.C.C. อย่างต่อเนื่อง โดยมีหลักการบริหาร 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan) การวางแผนจะช่วยพัฒนาความคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ ดังนั้นการวางแผนจึงต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียดรอบคอบสมบูรณ์ที่สุด มีการกำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และกำหนดวิธีการที่บรรลุถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายให้ชัดเจน ถูกต้องที่สุด

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do) ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวางแผนกำหนดการ มีการแยกแยะกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการทำ มีการกำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง และการจัดสรรทรัพยากรต่าง ระยะที่ 2 การจัดการ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญจากแหล่งต่าง ๆ มาดำเนินการพิจารณา และประสานงานกับฝ่ายต่าง และระยะที่ 3 พัฒนาความสามารถในการทำงานของ ผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมด ทราบเหตุผลที่ใช้ในการดำเนินการ และสามารถใช้ดุลยพินิจ ที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกันได้

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check) ทำให้ทราบสภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผนไว้ โดยมีกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล พิจารณากระบวนการทำงานเป็นตอน ๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอนเปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้ การรายงานและเสนอผลการประเมินรวม

ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Act) จากผลการตรวจสอบเมื่อพบปัญหา อุปสรรค และ ข้อบกพร่อง ทำให้งานไม่ตรงตามเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ต้องวิเคราะห์หาสาเหตุ

ในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือแก้ไขปัญหาลักษณะปัญหาที่พบ โดยใช้มาตรการ คือ การทบทวนนโยบาย การปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงาน หรือการประชุมแก้ไขกระบวนการทำงาน หรือหากประสบผลสำเร็จก็วางแผนปรับปรุง ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไปเรื่อย ๆ วงจรควบคุมคุณภาพ จึงเป็นวงจรการพัฒนาที่จะต้องหมุนให้มีการพัฒนาดีขึ้นเรื่อย ๆ ไม่หยุดนิ่ง

การเริ่มต้นงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อใช้วงจร PDCA จะช่วยให้กิจกรรม มีการปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการตั้งเป้าหมายด้วยการวางแผน (P) และนำไปสู่ การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นจึงต่อยอดด้วยการตรวจสอบ หรือประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามที่คาดไว้มากน้อยเพียงใด และท้ายสุดนำผลที่ได้จากการประเมิน ไปดำเนินการต่อตามความเหมาะสม (A) หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามที่วางแผนไว้ ก็ให้จัดทำมาตรฐาน วิธีการดำเนินการนั้นเพื่อกิจกรรมในลักษณะเดียวกันต่อไป

4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินเกี่ยวกับ ความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยสอบถามจาก คณะกรรมการดำเนินงาน ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อตัดสินใจว่าจะยุติดำเนินการ หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขบางจุดให้ได้วิธีปฏิบัติงาน ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ประเด็นในการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์แผนการสอน เฉพาะบุคคล และทักษะความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการโดยใช้ CIPP Model มีจุดเด่นหลายประการ ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับการประเมินโครงการหรือกิจกรรม โดยเป็นรูปแบบ ที่ช่วยในการประเมินได้ครอบคลุมองค์ประกอบของโครงการทุกด้าน ประกอบไปด้วยการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท การประเมินด้านปัจจัย การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต ดังนั้นการดำเนินการประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้รายงานจึงได้นำเอารูปแบบ การประเมินโครงการแบบ CIPP Model มาใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลและ สารสนเทศประกอบการตัดสินใจได้ทุกระยะ โดยเริ่มประเมินบริบทหรือสภาพความต้องการพัฒนา เพื่อพัฒนาเป้าหมายของโครงการประเมินปัจจัยเบื้องต้น เพื่อตัดสินใจวางแผนประเมินกระบวนการ เพื่อตัดสินใจกำกับติดตามแผนงานหรือปรับปรุงแผนงาน เพื่อให้บรรลุผลและประเมินผลผลิต เพื่อทำการตัดสินใจปรับปรุงพัฒนางานโครงการให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

5. แนวคิดการบริหารเชิงคุณภาพ PDCA

โครงสร้างการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามวงจร PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

ยุทธนา เกื้อกุล (2560) ได้กล่าวถึงโครงสร้างการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามวงจร PDCA ว่ามีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนการวางแผน (Planning)

เป็นการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิธีการและขั้นตอน ที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย การวางแผนจะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร

เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กรการวางแผนในบางด้าน อาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานหรือเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ไปพร้อมกัน ด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะใช้เป็นเกณฑ์ ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผน การวางแผนช่วยให้ผู้บริหาร รับรู้สภาพปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยอาศัยประสบการณ์ ทักษะ และความรู้ที่แต่ละคนสั่งสมมาอย่างลงตัว การเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันเป็นการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การคิด และการวางแผนอย่างรอบคอบสามารถเชื่อมระหว่างปัญหาปัจจุบัน และผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสถาบันการศึกษา การวางแผนจึงเป็นกิจกรรม ที่ต้องให้ความสำคัญกระบวนการวางแผนจะต้องรวมถึงการพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ ที่มีอยู่ อาทิ ทรัพยากรมนุษย์ บุคลากร และงบประมาณ โดยจะต้องมั่นใจว่าองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้มีการอยู่ร่วมกันอย่างลงตัว ดังนั้น การบริหารจัดการในสถานศึกษาต้องมีการวางแผน ให้เป็นระบบครอบคลุมเพื่อให้การบริหารงานด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามแผน ที่วางไว้ทุกประการ

2) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Doing)

เป็นการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใด ๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่าง ๆ ของสภาพงานที่จะลงมือปฏิบัติให้ถ่องแท้ก่อน ในกรณี ที่เป็นงานประจำที่เคยปฏิบัติหรือเป็นงานเล็กอาจใช้วิธีการเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมากอาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรม ก่อนที่จะปฏิบัติจริง การปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอน ที่ได้กำหนดไว้ และจะต้องเก็บรวบรวม และบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป การปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จและมีความชัดเจน จะต้องอาศัย ผู้บริหารในการแบ่งภาระงานสู่ระบบย่อยและแบ่งความรับผิดชอบให้กับผู้ปฏิบัติ โดยมีโครงสร้าง การปฏิบัติงานที่ชัดเจนตามความเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม การจัดการแบ่งภาระงาน จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองและมีการปรับปรุง สู่การปฏิบัติงานที่ดีขึ้นตามลำดับ โครงสร้างการปฏิบัติงานในองค์กรต้องมีความชัดเจนและ มีการแบ่งงานตามความถนัดของแต่ละคน ผู้ปฏิบัติงานต้องทราบหน้าที่และกรอบงานของตน และพยายามปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายโดยมิให้ขาดตกบกพร่อง และหากสามารถช่วยเหลือ งานอื่นในองค์กรได้ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีเพื่อป้องกันมิให้ความผิดพลาดเกิดขึ้นในองค์กร ผู้ปฏิบัติงานทุกคน จึงต้องมีความฉลาดและมองเป้าหมายขององค์กรว่าจะมีแนวโน้มไปทางไหนและนอกจากภาระงาน ของตนแล้ว ผู้ปฏิบัติงานสามารถช่วยเหลือการงานอย่างอื่นได้ตามความเหมาะสม โดยมีให้งานในหน้าที่ หลักที่รับผิดชอบเกิดความบกพร่อง ดังนั้นทุกครั้งที่มีการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการตั้งเจตนาที่ดี ในการปฏิบัติต่าง ๆ การบริหารจัดการแบบค่อยเป็นค่อยไปจึงมีความจำเป็น และผู้บริหารต้องทราบถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลและพยายามให้พวกเขาได้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุขและยึดมั่นกับองค์กร การที่องค์กรมีผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ความสามารถนับเป็นจุดดีและจุดได้เปรียบขององค์กร

3) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Checking)

เป็นขั้นตอนการเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่ มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเนื่องจากการดำเนินงานใด ๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมิน ปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนินงานเพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป ในการตรวจสอบและการประเมินการปฏิบัติงานจะต้องตรวจสอบด้วยการปฏิบัตินั้นเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาคุณภาพของงานการตรวจสอบเป็นการประเมินและติดตามการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การวางแผนและเข้าสู่การปฏิบัติงานในองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการทำงานต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ เป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และความรับผิดชอบของแต่ละส่วน ผู้นำองค์กรจะต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดหน้าที่และบทบาท ของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างชัดเจน และต้องมั่นใจว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมเพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว จึงทำให้พวกเขา มีความรับผิดชอบและพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบผ่านกระบวนการประเมิน โดยผู้นำต้องตรวจสอบว่าพวกเขาได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด และหากปฏิบัติหน้าที่อย่างดีตามที่ได้รับมอบหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ก็ถือว่าประสบผลสำเร็จ และสามารถขับเคลื่อนองค์กรไปได้ แต่หากบกพร่องในการปฏิบัติงาน ก็ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

4) ขั้นตอนการปรับปรุง (Action)

เป็นขั้นตอนการของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้าหรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิม เมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุง จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้ด้วย การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกระบวนการ ทำงานต่าง ๆ ในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น นับเป็นสิ่งที่สำคัญ และมีความจำเป็นเพื่อสร้างความก้าวหน้าขององค์กร โดยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในองค์กร จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานได้บังคับบัญชาช่วยกันปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง ดังนั้นเมื่อใดก็ตามที่พบว่าการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ผู้บริหารจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง มิฉะนั้น จะทำให้กระบวนการประเมินและตรวจสอบจะไร้ผล การปรับปรุงงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานเป็นสิ่งจำเป็น กระบวนการประเมินและตรวจสอบจะเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงระดับมาตรฐานว่าต่ำเกินไปหรือสูงเกินไป การปรับปรุงแก้ไขจึงต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการทำงานย่อมมีข้อผิดพลาดแต่ไม่ควรผิดพลาดหลายครั้งเพราะผู้ปฏิบัติงานต้องเรียนรู้จากข้อผิดพลาดและต้องปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถและสิ้นสุดลงด้วยการมอบหมายการงานต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การบริหารเชิงคุณภาพ PDCA เป็นกระบวนการบริหารงานในองค์กรส่วนใหญ่ มีการนำมาใช้อยู่เสมอ โดยมีกระบวนการดำเนินกิจกรรมอย่างครบวงจรตามลักษณะงาน

และสภาพแวดล้อมในการทำงานในแต่ละองค์กร ซึ่งจะมีวงจร PDCA แทรกอยู่หลายวง วงใหญ่สุดคือ วงที่มีวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแผนงาน (P) แผนงานวงใหญ่อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปีจึงจะบรรลุผล การจะผลักดันให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปรากฏเป็นจริงได้จะต้องปฏิบัติ (P) โดยนำแผนยุทธศาสตร์มากำหนดเป็นแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์กร แผนการปฏิบัติงานประจำปีจะก่อให้เกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานขึ้นใหม่หากหน่วยงานมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมากก็จะต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นอีกหลาย ๆ วงโดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็น (D) ขององค์กรนั้น ซึ่งองค์กรจะต้องทำการติดตามตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหาหรืออาจต้องปรับแผนใหม่ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวนั้นปรากฏเป็นจริงได้และทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์รวมขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

6. แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ในการบริหารองค์กรนั้นนอกจากผู้บริหารซึ่งมีบทบาทสำคัญในองค์กร สมาชิกหรือบุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปได้ด้วยดี การบริหารในปัจจุบันจึงพยายามหาวิธีการที่จะให้มีการยอมรับและความเข้าใจระหว่างผู้บริหาร และผู้ที่อยู่ในองค์กร แนวความคิดหนึ่งของการบริหารก็คือการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) ได้ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรตามแนวคิดของแมคเกรเกอร์ (McGregor, 1960) ที่มีความเห็นว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดผลดีต่อการควบคุมตนเอง และการควบคุมตนเองจะช่วยให้อุทิศตัวพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ในด้านการตัดสินใจ การแสดงออก เทคนิคการควบคุมงาน ตลอดจนทัศนคติและความสามารถที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นความพยายามที่จะจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือกันพัฒนางานด้วยความเต็มใจ ลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีผู้ทำการศึกษาไว้เป็นจำนวนมากและให้คำนิยามความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารโดยให้บุคคลในองค์กรหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญ ในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงาน ความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง และกระบวนการการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้เป็นหลักการของการบริหารงานที่ผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้ง

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การที่ผู้บริหารใช้การจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาส มีส่วนร่วม ในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนาที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงขึ้น ถือเป็นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และจะช่วยส่งเสริมให้องค์กรขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Argyris. (1964) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงาน ในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็นเพียงเล็กน้อยก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร 2) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิก และความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กร ทำให้สมาชิกทั้งองค์กร มีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ 3) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์กร

Likert. (1961) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมาย และการตัดสินใจ กระทำโดยกลุ่มผู้บริหารมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ การติดต่อสื่อสาร ไม่เพียงแต่จากบนลงล่าง (Downward Communication) และจากล่างขึ้นบน (Upward Communication) และมีการติดต่อสื่อสารตามแนวนอน (Horizontal Communication) ระหว่างเพื่อนร่วมงานที่อยู่ในระดับเดียวกัน ในการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารไม่เพียงแต่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จะพยายามให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกว่าพวกเขามีความสำคัญ ความเกี่ยวพันระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชาจะเป็นอย่างไรตรงไปตรงมา ภายในบรรยากาศของมิตรภาพ องค์กรที่เป็นทางการและองค์กรที่ไม่เป็นทางการจะเข้าได้เป็นอย่างดี

Swansburg. (1996) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารที่มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ โดยการมอบหมายอำนาจจากผู้จัดการระดับสูงลงไปสู่พนักงาน โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์และหน้าที่ การมอบอำนาจรวมถึงภาระงานและรับผิดชอบต่าง ๆ ซึ่งพนักงานต้องยอมรับและรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาพร้อมกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์กร พร้อมทั้งร่วมดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดซึ่ง ประกอบด้วย การไว้วางใจกันความยึดมั่นผูกพัน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันและความมีอิสระในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

7. บริบทศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ

เมื่อ พ.ศ. 2523 มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษากำหนดให้ มีกองการศึกษาพิเศษรับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส จึงแบ่งออกเป็นฝ่ายส่งเสริมการศึกษาพิเศษ และฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์ พ.ศ. 2541 ได้ออกพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษาเป็นกองการศึกษาเพื่อคนพิการ และกองการศึกษาสงเคราะห์เพื่อให้มีการจัดการศึกษา ให้แก่คนพิการและผู้ด้อยโอกาสอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น พ.ศ. 2546 เนื่องจากมีการปฏิรูประบบราชการ ได้มีการปรับโครงสร้างของกระทรวงศึกษา พระราชบัญญัติว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 กำหนดให้การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และกำหนดให้ต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร การเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 จนถึง พ.ศ. 2530 กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ได้ขยาย การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยรับโอนโรงเรียนกาวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ เดิมชื่อโรงเรียนกองทัพกอบกุลภัทรมภักวีละวิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนขึ้นกับค่ายกาวิละ และจัดตั้งโรงเรียนอุบลปัญญาอนุกุล จังหวัดอุบลราชธานี ขึ้นเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแห่งที่สอง นอกจากนี้ยังขยาย การเปิดชั้นเรียนพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้เข้าเรียนร่วมในโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์อีก 4 แห่ง ในภูมิภาค คือ จังหวัดจันทบุรี กาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี และต่อมาได้จัดตั้ง โรงเรียนชุมพรปัญญาอนุกุล กับริบโอนโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญาจากมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อน อีกหนึ่งแห่ง พ.ศ. 2524 จัดการศึกษาให้เด็กหูตึงเรียนร่วมระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ พ.ศ. 2526 ประเทศไทยได้จัดตั้งสมาคมพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยขึ้น พ.ศ. 2529 สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินงานจัดการเรียนร่วมภายใต้ชื่อ โครงการพัฒนารูปแบบ การจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ โดยมอบให้สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ดำเนินงานทดลองจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการ 2 ประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่โรงเรียนพญาไท โรงเรียนราชวินิต และโรงเรียนวัดเขตวันธรรมมาวาส รวมทั้งศึกษาวิจัย สร้างเครื่องมือ และสื่อต่าง ๆ และในปี พ.ศ. 2533 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ขยายการจัดการเรียนร่วม ไปยังสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ และในปี พ.ศ. 2538 ขยายผลการจัดการเรียนร่วม ได้ครบ 76 จังหวัด พ.ศ. 2534 ประกาศใช้กฎหมายคนพิการฉบับแรกของประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 แต่ในปัจจุบันได้ขยายงานบริการ โดยให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการทุกประเภท และเมื่อเด็กมีความพร้อมที่จะเข้าเรียน ร่วมกับเด็กปกติ จะส่งต่อให้เด็กเข้าเรียนร่วมทั้งในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาต่อไป

พ.ศ. 2536 กระทรวงศึกษาธิการได้ให้กรมสามัญศึกษาจัดตั้งโรงเรียนการศึกษาพิเศษขึ้น เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้ทั่วถึง

และต่อมา เมื่อถึง พ.ศ. 2538 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้กรมสามัญศึกษาจัดตั้ง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ระดับประเทศ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดขึ้น โดยในปีงบประมาณ 2539 สำนักงบประมาณจึงได้สนับสนุนงบประมาณ เป็นค่าครุภัณฑ์ ส่วนหนึ่งให้กรมสามัญศึกษาเพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำเขตการศึกษาจำนวน 4 เขตการศึกษา ได้แก่ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น และ เขตการศึกษาส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อมาในปีงบประมาณ 2540 ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังทั้งทางด้านบุคลากรที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และครุภัณฑ์ พร้อมทั้งงบประมาณดำเนินการ และให้เพิ่มอีก 1 เขตการศึกษา คือ เขตการศึกษา 10 จังหวัดอุบลราชธานี

และ พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์การศึกษา เพื่อคนพิการ เพิ่มขึ้นอีก 8 แห่งใน 8 เขตการศึกษา ได้แก่ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม เขตการศึกษา 2 จังหวัด ยะลา เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง เขตการศึกษา 5 จังหวัดสุพรรณบุรี เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา และเขตการศึกษา 12 จังหวัดชลบุรี โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543 เป็นต้นไป และในปีที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ ให้เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยมีคำขวัญว่า “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน” ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ ได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543 โดย ฯพณฯ ท่านสมศักดิ์ ปรีศนันทน์ ทูล รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงศึกษาธิการผู้ลงนามในประกาศตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2542 เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมสามัญศึกษาดำเนินการจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด เพื่อจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม ของคนพิการสนับสนุนการเรียนการสอน จัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การจัดครูเดินสอนแก่คนพิการและในสถานศึกษาที่รับเด็กพิการ เรียนร่วม

ในระยะแรก ได้รับความอนุเคราะห์สถานที่จากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ ให้จัดตั้งสำนักงานชั่วคราว โดยได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากผู้อำนวยการ ทองดี เฉลิมเดชะชาติ คณะครูอาจารย์และบุคลากรทุกท่านเป็นอย่างดี ซึ่งมีนายถาวร คำมุงกุล ดำรงตำแหน่งหัวหน้า ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นคนแรก ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้ย้ายสำนักงานชั่วคราวไปตั้งอยู่เลขที่ 258 หมู่ 19 ถนนชยางกูร ตำบลบึง อำเภอมือ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยใช้อาคารสำนักงานศึกษาธิการอำเภอมือเดิม เป็นสำนักงานชั่วคราวในการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมของคนพิการ

ปัจจุบันศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ภายในบริเวณ ศูนย์ราชการส่วนที่ 1 ตำบลโนนหนามแท่ง อำเภอมือ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยได้รับงบประมาณ

จากพบว่า CEO จังหวัดอำนาจเจริญ มาตั้งสำนักงานใหม่ ในพื้นที่ จำนวน 5 ไร่ 12.5 ตารางวา เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2550 โดยมี นางสุวิมล ศรไชย เป็นผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ นายขุน นันทศิริพล เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ ปัจจุบันมีครูและบุคลากรทั้งหมด จำนวน 45 คน เป็นสถานศึกษา ที่จัดให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ 9 ประเภท ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ เด็กออทิสติก และเด็กพิการซ้อน จึงต้องมีการจัดการศึกษาพิเศษ โดยการจัดหลักสูตร รูปแบบ วิธีการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ เทคนิคเทคโนโลยี สื่อ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก และการวัดผล ประเมินผลที่สอดคล้องกับความสามารถความสนใจความถนัดและความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกัน ของแต่ละบุคคล รวมถึงการจัดครูเดินสอนแก่เด็กพิการและสถานศึกษาให้บริการในพื้นที่ 7 อำเภอ ในจังหวัดอำนาจเจริญ ได้แก่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเสนางคนิคม อำเภอชานุมาน อำเภอปทุมราชวงศา อำเภอพนา อำเภอลืออำนาจ และอำเภอหัวตะพาน

สรุปได้ว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นสถานศึกษาที่สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นศูนย์การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของเด็กพิการรวมทั้งการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอน จัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้บริการและความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดครูเดินสอนแก่เด็กพิการและสถานศึกษา ให้บริการในพื้นที่ 7 อำเภอในจังหวัดอำนาจเจริญ ได้แก่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเสนางคนิคม อำเภอชานุมาน อำเภอปทุมราชวงศา อำเภอพนา อำเภอลืออำนาจ และอำเภอหัวตะพาน

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญญา ทองสิงห์ (2562) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียน การสอนของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนา ทักษะการอ่านของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหาร และครูผู้สอนภาษาไทย มีความต้องการ กระบวนการนิเทศที่เป็นขั้นตอน มีการให้คำชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนารูปแบบ การนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ได้แก่ 1) วางแผนการนิเทศ (Planning: P) 2) ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing: I) 3) การปฏิบัติงาน (Doing: D) ผสานเทคนิคการนิเทศแบบ Coaching 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing: R) และ 5) การประเมินผลผลิตและกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating: E) รูปแบบการนิเทศ การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีความเหมาะสมอันดับแรก

คือ การจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ แรงเสริมระหว่างกรณีและหลังกรณี และการออกแบบ การเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนภาษาไทย มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความพึงพอใจ กับกรณีที่ทำให้ผู้นิเทศและผู้รับกรณีมีความเข้าใจไปในทางเดียวกัน รูปแบบกรณี การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครล่องไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์การวิจัย

เขตต์ เลิศวิวัฒน์พงษ์ และคณะ (2560) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า สภาพโดยรวมของการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบของประเทศไทย ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ 2556-2558 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกสภาพออกเป็น 4 ด้าน พบว่า ปัญหาที่พบ เรียงตามรุนแรงของสภาพปัญหาได้แก่ 1) ความสอดคล้องของงบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรรกับนโยบายการศึกษา 2) ความเหมาะสมของกฎระเบียบ ข้อบังคับการเบิกจ่าย งบประมาณ 3) ความเพียงพอของงบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการบริหารการศึกษา และ 4) ความตรงต่อเวลาของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่าง ของระดับคะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็นของสภาพการจัดสรร จำแนก เป็นรายจังหวัด ภูมิภาค และขนาดจังหวัด ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ .05 แนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ควรประกอบไปด้วย 4 หลักการ เรียงตามลำดับความเหมาะสมดังนี้ หลักการบริหารจัดการมี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การวางแผน การประสานงาน และการกำหนดเป้าหมาย หลักการงบประมาณมี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประชาธิปไตย และยุติธรรม หลักการการศึกษานอกระบบมี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความเสมอภาค และ ความยืดหยุ่น และพระราชบัญญัติ นโยบายการศึกษา และแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมี 2 องค์ประกอบย่อย ซึ่งได้แก่ การบริหารจัดการงบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ ในการจัดการ การศึกษาเมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นในแต่ละองค์ประกอบย่อย ใน 4 หลักการ จำแนกเป็นรายจังหวัด ภาค และขนาดจังหวัด พบว่า ขนาดของจังหวัดมีความคิดเห็น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ .05 กล่าวคือ จังหวัดขนาดเล็กมีข้อเสนอแนะ ในรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบแตกต่างไปจากจังหวัดขนาดใหญ่และขนาดกลาง

เฉลิมพล ประเทียรอินทร์ และคณะ (2560) ได้ศึกษาการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของสถานี ตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน แนวทางการพัฒนา การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ.2540 ของสถานีตำรวจภูธร จังหวัดชุมพร 4 ประเด็น ได้แก่ สิทธิในการรับรู้ โอกาสในการรับรู้ ช่องทางในการรับรู้ และสมรรถนะของหน่วยงานที่ให้บริการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนาการเผยแพร่ ได้แก่ 1) สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร บุคลากรทุกระดับของสถานีตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร ต้องสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญ

ถึงสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารราชการของประชาชนตามกฎหมาย โดยกำหนดมาตรการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารราชการทุกกระบวนการ 2) โอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยการเปิดเผยให้ตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของสถานีตำรวจภูธร 3) ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ ควรกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเชิงรุกโดยการออกไปพบปะกับประชาชนทุกครัวเรือน และ 4) สมรรถนะของหน่วยงานที่ให้บริการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยการพัฒนาศักยภาพคุณภาพและปัจจัยที่มีต่อประสิทธิภาพ มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านเจ้าหน้าที่ ด้านงบประมาณและด้านอุปกรณ์ดำเนินงาน

ดารณี สุวพันธ์ และคณะ (2555) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง สถานการณ์บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเพื่อการเข้าถึงตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการผลการวิจัยพบว่า จากการส่งแบบสำรวจกลับจำนวน 405 แห่ง (ร้อยละ 36.6) การให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์สำหรับคนพิการ 5 อันดับแรกที่พบในสถานพยาบาลทั่วประเทศ คือ การเยี่ยมบ้าน บริการทันตกรรม กายภาพบำบัด การบริการการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก และการให้คำปรึกษา (คิดเป็นร้อยละ 92.6, 90.8, 90.6, 88.7 และ 86.7 ตามลำดับ) ในขณะที่สถานพยาบาลต่าง ๆ มีข้อจำกัด ในการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพสำหรับคนพิการคือ ศิลปะบำบัด ดนตรีบำบัดการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการได้ยิน การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด) และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการเห็น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการขาดแคลนบุคลากร/ตำแหน่งงานของสหวิชาชีพในระบบสาธารณสุขไทย เช่น นักศิลปะบำบัด นักดนตรีบำบัด นักตรวจทางการได้ยิน นักแก้ไขการพูด เป็นต้น ดังนั้น การส่งเสริมสนับสนุนการจัดบริการและกำลังคนที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูสมรรถภาพสำหรับคนพิการทางการได้ยิน ทางการเห็น รวมถึงการนำศิลปะบำบัด และดนตรีบำบัดในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทุกประเภท ตลอดจนการกำกับ ติดตามสถานการณ์บริการฟื้นฟูสมรรถภาพและกำลังคนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการได้มาซึ่งแหล่ง/ฐานข้อมูลที่จัดเก็บได้มาตรฐานและทันสมัย จะสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศต่อไปได้

เทวพร ขำเมธา (2558) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานลดจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความผูกพันที่จะปฏิบัติ ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และการไว้วางใจกัน ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามสถานภาพพบว่า ระดับการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอายุ เพศ และประสบการณ์ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการเลี้ยงดู ด้านการให้ความร่วมมือ กับชุมชนด้านอาสาสมัคร ด้านการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวมและด้านการเลี้ยงดูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ไพโรจน์ ไพโรเขียว (2563) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ผลของการศึกษาความสามารถ ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน การสวมเสื้อยืดคอกกลมโดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ผ่านการมอง (Visual Strategies) ร่วมกับระบบกล่องงาน (Work Boxes System) ของนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการสวมเสื้อยืดคอกกลมของนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง (Visual Strategies) ร่วมกับระบบกล่องงาน (Work Boxes System) มีพัฒนาการสูงขึ้น คืออยู่ในระดับ 5 นักเรียนทำได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสวมเสื้อยืดคอกกลม ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง (Visual Strategies) ร่วมกับระบบกล่องงาน (Work Boxes System) สูงกว่าก่อนการใช้สื่อสนับสนุน การเรียนรู้ผ่านการมอง (Visual Strategies) ร่วมกับระบบกล่องงาน (Work Boxes System) ทุกกิจกรรม ร้อยละ 60.00

ยิ่งพร เจียรตระกูล และคณะ (2556) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองเด็กพิการที่นำบุตรหลานมารับบริการ มีความพึงพอใจต่อการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มเด็กพิการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองเด็กพิการที่นำบุตรหลานมารับบริการ มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ รองลงมา คือ การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การให้บริการด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม การประเมิน ความก้าวหน้า ในส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่ ตามลักษณะการรับบริการของเด็กพิการในปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมารับบริการลักษณะต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการ ช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัชรินทร์ จันทร์หอม และคณะ (2560) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสจังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ส่วนพฤติกรรมการบริหารที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส จังหวัดเชียงราย คือ พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และพฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลง

ศุภาวรรณ แก้วทิพย์ (2559) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 มี 7 ข้อ ได้แก่ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ 2) การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อ 3) การประเมินความสามารถพื้นฐาน 4) การจัดทำแผนการให้บริการเฉพาะครอบครัว 5) การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม 6) การประเมินความก้าวหน้าและ 7) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านอรรถจิริยารองลงมาคือ การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านทาน การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านสมานัตตตาและการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านปิยวาจา ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่มีต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 ไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

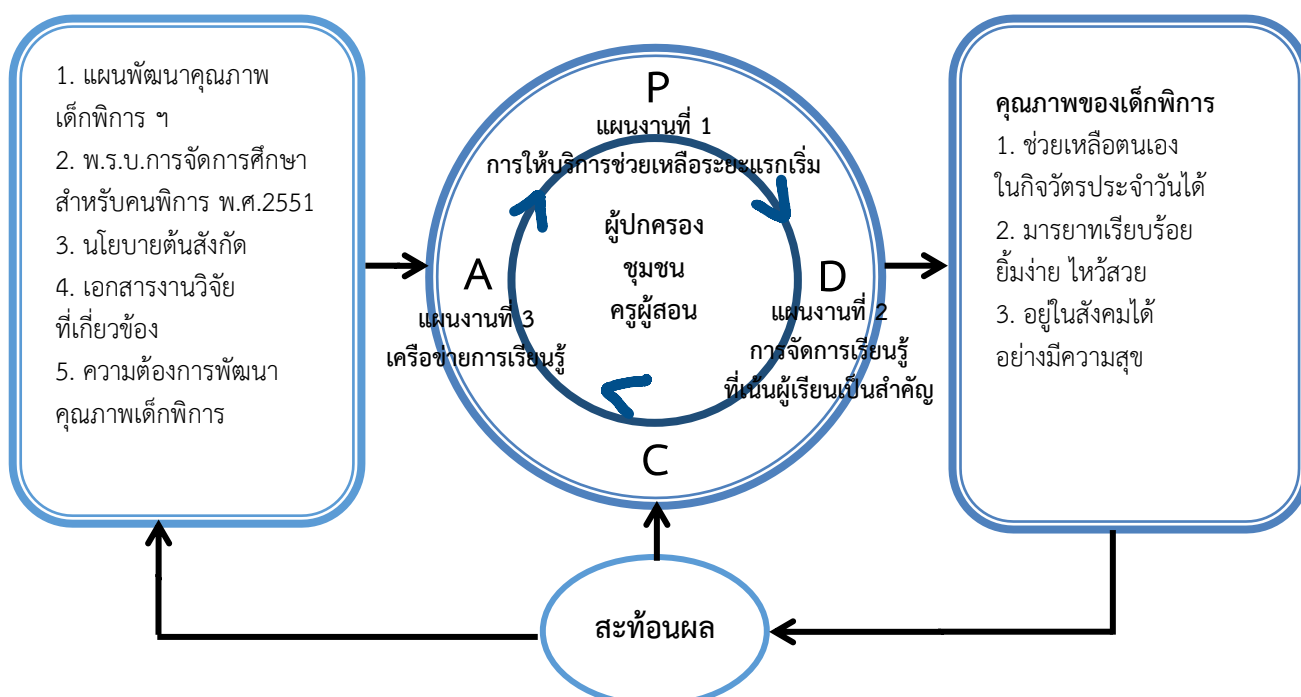
อ่อนจันทร์ นุชบุรณ์ (2554) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษามี 5 องค์ประกอบ คือ โรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรศาสนา รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย การเรียนรู้ สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 ใช้หลักการบริหารจัดการเครือข่าย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโรงเรียน ด้านผู้ปกครอง ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านชุมชน และองค์กรศาสนา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านชุมชน รองลงมาคือ ด้านองค์กรศาสนา ด้านโรงเรียน ด้านผู้ปกครอง และด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนการประเมินความคิดเห็นจากผู้บริหาร สถานศึกษาทั้ง 136 คน ถึงความเป็นไปได้ของรูปแบบพบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีสภาพ

การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก และเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมาก

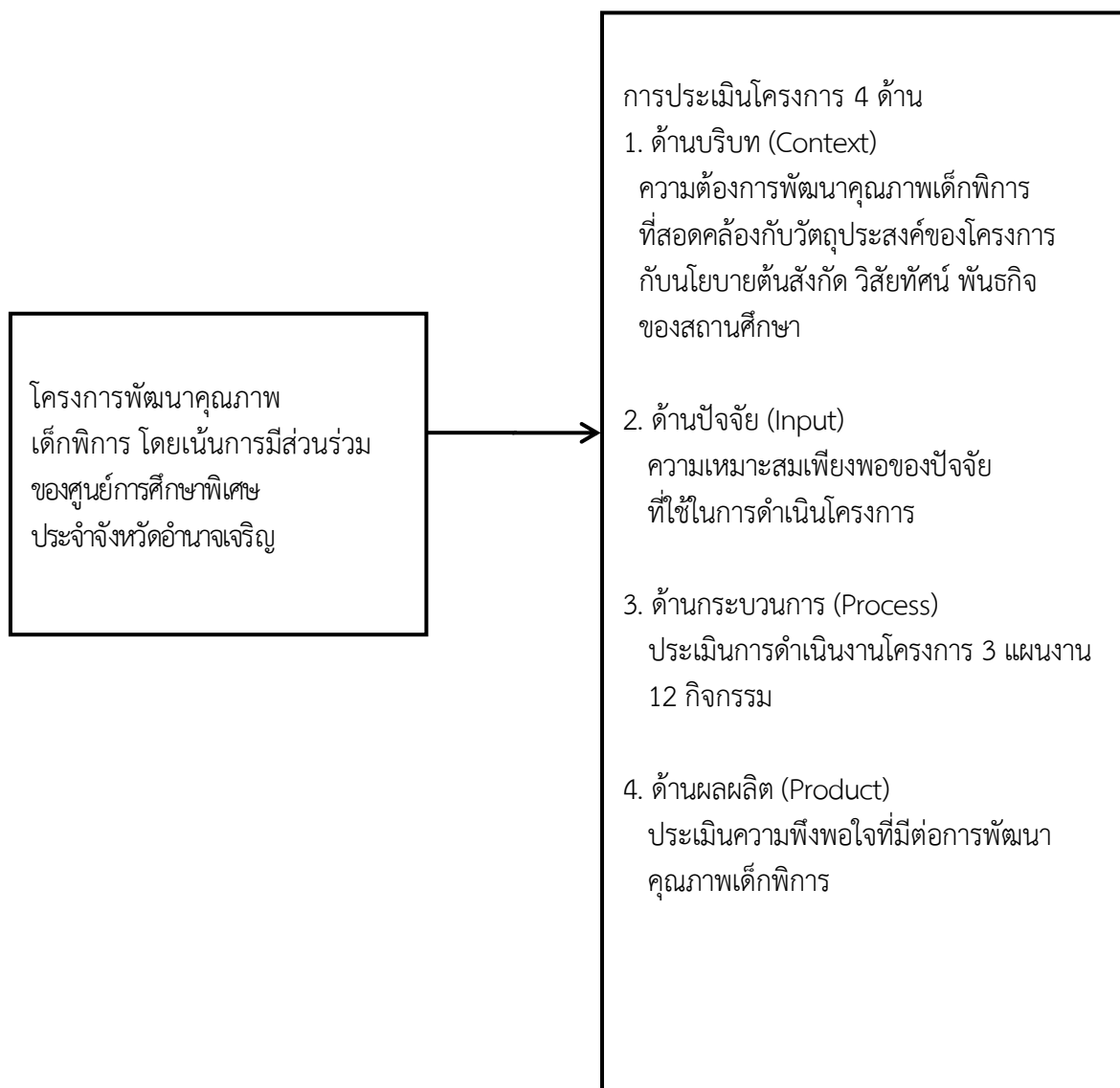
อิทธิพัทธ์ น้อยภูธร (2563) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมกลุ่มงาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนบกพร่องทางสติปัญญา ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมกลุ่มงาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนบกพร่องทางสติปัญญา ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90/92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมกลุ่มงานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. กรอบแนวคิดการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ

การดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยเน้นการมีส่วนร่วม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ ครั้งนี้ ผู้รายงานได้ประยุกต์ใช้รูปแบบ การดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA (Edwards W. Deming, 1993) การดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวางแผน (Plan : P) 2) ขั้นปฏิบัติ (Do : D) 3) ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check : C) และ 4) ขั้นปรับปรุงพัฒนา/เผยแพร่ (Act : A) และนำข้อมูลใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ มีรายละเอียดกรอบแนวคิดการดำเนินโครงการ ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการ โดยเน้นการมีส่วนร่วม
ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ